N°. 703. **DE GRONDWET.** 1855TE

VRIJDAG 31 AUGUSTUS.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Afschaffing van alle plaatselijke accijnsen.

II.

Wat de heer HARTEVELT op grond van eigene waarneming en ervaring betoogde, wordt door de staathuishoudkundige wetenschap bevestigd. Een tal van geschriften hebben reeds lang het nadeel der heffing van plaatselijke accijnsen aangetoond, en die nog het Rijksaccijns-stelsel in bescherming nam, waagde zich nog niet de toepassing van dat stelsel voor de gemeenten te verdedigen. Wij treden dan ook niet in een onderzoek naar de redenen, waarom dat voorstel, in Augustus 1852 behandeld, niet meer algemeenen bijval vond bij des voorstellers medeleden, ofschoon het door de Kamer van Koophandel en Fabrieken en door personen van verschillenden stand uit de burgerij bij adressen krachtig werd ondersteund. Dat onderzoek zou geene bemoedigende uitkomsten opleveren, daar het genoeg is te weten, dat de ondersteuning, die het plan ondervindt, aan de toepassing van het stelsel van verdachtmaking niet scheen te kunnen ontsnappen. Het zou niet goed zijn de drijfveêren op te sporen van den tegenstand, waarmede het voorstel werd bejegend. Het kwaad loont zijn meester en wat in zich zelf goed is zal daarentegen op zijn tijd zich zelf helpen en rijke vruchten dragen. Naauwelijks zijn drie jaren verloopen, of het lofwaardig beginsel, dat het wezen en den grondslag van het bedoelde voorstel uitmaakte, wordt door de Gemeenteraden van vele steden gehuldigd en, wat bijzonder opmerking baart, men besluit aanvankelijk tot afschaffing van de plaatselijke belasting op het gemaal, meestal zonder nog te hebben gedacht, veelmin overeengestemd over het aequivalent, of de wijze, waarop het verlies, door de afschaffing te lijden, zal worden gedekt; zonder in aanmerking te nemen, dat men is op den weg der afschaffing van alle plaatselijke accijnsen, waarop elke terugtred hoogst bezwaarlijk, maar waarop elke voetstap verder hoogst aanlokkelijk is.

De heer HARTEVELT toont in zijn voorstel, dat pad te willen betreden; ook de belastingen op voorwerpen van verbruik, die niet tot de eerste levensbehoeften behooren, troffen in hem geen voorstander aan. Hij schroomde niet ook daartegen zijne stem te verheffen, ofschoon hij kon voorzien, dat zijne bijzondere belangen met den handel in wijn en gedistilleerd werden in verband gebragt en daarin een wapen werd gevonden, om zijn voorstel te bestrijden; alsof de plaatselijke belasting op wijn en gedistilleerd niet strekte, om de concurrentie van buiten de stad te belemmeren en een hinderpaal opleverde, om den handel naar elders, en vooral naar de omliggende gemeenten, uit te breiden. Wij laten hem weder zelven spreken:

»Verhooging der plaatselijke belasting op den wijn en het gedistilleerd, daargelaten of het wenschelijk zou zijn daardoor te meer den smokkelhandel uit te lokken, en zonder te spreken van de vermindering, die de opbrengst in gelijke verhouding zou ondergaan, — die verhooging zou op zich zelve ongenoegzaam zijn, en de heffing van andere belastingen noodzakelijk maken.

»Eene belasting op de honden, hoe wenschelijk en noodzakelijk ook, is minder te beschouwen als een middel van inkomst, dan wel in het belang der openbare veiligheid, en kan, wat de opbrengst betreft, geen beduidend voordeel opleveren.

»Van gelijken aard achten wij de heffing van regten op *tooneelvertooningen* en *openbare vermakelijkheden*, die geene aanmerkelijke bron van inkomst zouden zijn; terwijl eene belasting op de *bouwmaterialen*, zoo al daarvan eene beduidende opbrengst kon worden verwacht, toch ten nadeele van de ambachtslieden zou verstrekken.

»Van meer belang is te achten de belasting op de *brandstoffen*. Het is bekend dat de *turf*, het *brandhout* en de *steenkolen*, vroeger aan plaatselijke belasting onderhevig, met den 1 Julij 1839 onbelast zijn geworden. En wie eenigzings bekend is met den gunstigen invloed, die de afschaffing der belasting op de *turf* op den prijs van dit voorwerp van algemeen verbruik heeft uitgeoefend en niet enkel de minvermogende maar ieder ingezeten de voordeelen der vrije concurrentie heeft genoten; — wie daarbij onder de aandacht neemt de moeijelijkheden, die aan de heffing eener belasting op de steenkolen verbonden zijn, voor eene gemeente, die een aantal fabrieken bezit, welke deze brandstof als eerste voorwerp van vervoer voor hunne stoomwerktuigen behoeven; — wie de lastige formaliteiten kent, die aan den invoer van brandhout, tot verzekering der rigtige invordering van eene daarop gevestigde belasting, moeten verbonden worden? — wie zal niet erkennen dat aan de uitbreiding van het accijns-stelsel menigvuldige bezwaren verbonden zijn?»

Ook de gegrondheid van dat gevoelen is buiten tegenspraak. Zal het accijnsstelsel regtvaardig kunnen genoemd worden, dan behoort het op *alle* voorwerpen van verbruik te worden toegepast en niet enkel te treffen de eerste levensbehoeften, maar ook al wat eenigzins gerekend kan worden onder de fijnste genietingen der weelde. Het spreekt evenwel van zelf, dat het verbruik zelf daardoor het meeste lijden zou.

Zoo wij hiermede onze taak meenden te hebben vervuld: wij zouden zeker op geen grooten bijval kunnen rekenen. De heer HARTEVELT heeft een doeltreffenden overgang gemaakt tot een ander en voornaam deel van zijn voorstel, door te wijzen op de voorschriften der Gemeentewet, in verband met het bestaande en het nieuwe belastingstelsel, wanneer hij zegt:

»Bij eene aandachtige lezing van art. 250 der Gemeentewet, wordt het duidelijk, dat om voor onze gemeente de heffing van 150 opcenten of het anderhalfmalig bedrag van den rijks-accijns op de tarwe, de runderen en kalveren te kunnen behouden, eene eigene directe belasting moet voorafgaan.

»Het is reeds aangewezen, dat de omslag voor het onderhoud van lantaarnen en brandspuiten moet veranderen in een hoofdelijken omslag, die niet de eigenaars van panden, welke ook buiten de gemeente wonen, maar uitsluitend de inwoners der gemeente treft.

»Art. 243 der Gemeentewet laat de heffing van hoofdelijke omslagen en andere plaatselijke directe belastingen toe, wanneer zij geheven worden naar grondslagen, die voor een redelijken maatstaf van het inkomen der belastingschuldigen te houden zijn.

»Deze vereischten worden gevorderd voor den omslag, die de thans bestaande moet vervangen. Het is hoogst twijfelachtig of de huurwaarde der woonhuizen tot grondslag kan genomen worden, omdat zulks strijdig kan worden geacht met het slot van Art. 243, dat het aannemen van één of meer grondslagen der personele belasting, bij uitsluiting, tot grondslagen van een hoofdelijken omslag verbiedt.

»Bij het behouden van het accijnsstelsel en het vermeerderen der belastingsoorten, behoort in elk geval een hoofdelijken omslag, naar andere grondslagen dan de reeds bestaande te worden geheven en kunnen wij het bedrag daarvan stellen op minstens *f* 60,000 —, wanneer wij berekenen de *f* 45,000, thans op de Begrooting voorkomende voor het onderhoud van lantaarnen, brandspuiten en nachtwachten, met de afschaffing der belasting op de schapen en varkens en de vermindering der opcenten op de rogge.

»Maar zoo het ons mogt gelukken om de bij de Gemeentewet gewilde grondslagen te vinden voor de heffing van een hoofdelijken omslag tot een bedrag van *f* 60.000, dan bestaat er ook vooruitzigt, om door de heffing van *f* 180.000 het geheele bestaande accijnsstelsel te vervangen en behalve de opheffing der bezwaren, die tegen dat stelsel zijn aangevoerd, eene som van *f* 20,000, die thans voor kosten van invordering en toezigt worden betaald met er tijd te besparen, wanneer, gelijk te verwachten is, de kosten van invordering van den hoofdelijken omslag van geringe beteekenis zullen zijn.»

Onder den titel: »*De gesloten zitting der Staten-Generaal*» levert de *IJsselbode* een artikel, dat wij, wegens de overeenstemming met onze denkbeelden, gaarne aan onze lezers mede deelen:

Den 23sten Augustus is het uurwerk afgeloopen, dat het raderwerk van ons staatsbeleid in beweging houdt. Zeer spoedig zal het op nieuw worden opgewonden, en zal eene nieuwe troonrede ons aankondigen met welk doel. De tijd om te overwegen wat het afgeloopen zittingsjaar ons heeft gebragt, welke grondslagen er zijn gelegd om verder op voort te bouwen is zeer kort. Werpen wij er een vlugtigen blik op, en nemen wij er afscheid van.

De sluitingsrede, hoe beknopt, is een stuk, dat de aandacht wèl verdient. Er straalt daarin een toon van zelfvoldoening door, die zonderling afsteekt bij de houding der Regering tijdens de belangrijkste discussiën. Ware men een volslagen vreemdeling in de parlementaire geschiedenis van het laatste jaar, en las men de weinige regelen, die de sluitingsrede zamenstellen, men zou meenen, dat de Regering langs een met rozen bestrooid pad, met vaste hand den wagen ment, en er niet aan denkt, dat zij eigenlijk wordt voortgesleurd naar den zin der onhandelbare paarden, of van die onbekende geesten, die haar in de teugels grijpen, — om met den bloemrijken Mr. de Kempenaer te spreken.

In de eerste plaats een juichtoon, daarover, dat het afgeloopen zittingsjaar ons een stap nader heeft gebragt ter volledige uitvoering van het vijfde additionnele artikel der Grondwet. Het is waar, twee der wetten, bij dat artikel als van dringenden aard, aangewezen, zijn tot stand gekomen en eene derde is voorgedragen. De twee aangenomene zijn die, betreffende de verantwoordelijkheid der ministers en de uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering. Men gelieve zich evenwel te herinneren, dat het vorig gouvernement waarlijk niet in gebreke is gebleven ten aanzien dezer beide onderwerpen voordragten te doen. Het zijn beide zeer moeijelijke wetten, in zoo verre men daaromtrent in onze wetgeving geene antecedenten heeft, de stof nieuw en in aanraking met velerlei verschillende begrippen is en men daarvoor zelfs niet bij den vreemdeling voorbeelden kan ontleenen. De vorige Tweede Kamer was een collegie bezield met hooge eischen en zeer moeijelijk te bevredigen; met lijnzenoogen werd iedere wetsbepaling nagevorscht, elk voorschrift onderzocht, en naarmate het zelfvertrouwen grooter was vond zij er te minder bezwaar in om alles terug te wijzen waaraan zij meende dat eenig gebrek kleefde. Het *goede* aarzelde zij zelfs niet te weigeren in de overtuiging, dat het haar gelukken zou *het betere* te verkrijgen. Die hooge graad van zelfvertrouwen, geboren uit gevoel van kracht, is oorzaak, dat verschillende wetten zijn blijven liggen, en de tegenwoordige Regering oogst daardoor den makeren roem in van eenige zaken te hebben tot stand gebragt, die onder het vorig bewind te vergeefs waren ondernomen. Dit is een roem, die niet kan betwist worden. Wij willen daarlaten, dat die wetten evenzeer zouden zijn tot stand gebragt, zoo de vorige ministers langer aan het bestuur waren gebleven; maar wij merken alleen op, dat het de vraag niet is: *wat* er tot stand komt, maar *hoe* het tot stand komt. En dan zouden wij moeten onderzoeken of de thans aangeboden wetten zooveel voortreffelijker en deugdzamer zijn, dan de vorige ontwerpen?

In de eerste plaats konden de tegenwoordige wetten zeer gemakkelijk boven de vorige ontwerpen uitmunten. Men bedenke toch, dat de eerste zamenstelling altoos verreweg het moeijelijkste is. De behandeling van die ontwerpen, de openbare kritiek bragt natuurlijk de leemten aan het licht, of ten minste deed de meening kennen omtrent het voegzame der voorgedragene bepalingen. Nu is het eene zeer gemakkelijke taak een reeds behandeld en van alle zijden toegelicht ontwerp zoodanig te wijzigen, dat de aangewezen hoofdgebreken — of wat daarvoor door eene meerderheid gehouden wordt — daaruit verdwijnen en het alzoo in den geest der beoordeelaars valle. De beide aangehaalde wetten zijn niet dan eene omwerking van de vroegere voordragten, waarbij partij is getrokken van de gevallen aanmerkingen. Is het onder die omstandigheden zoo bezwaarlijk iets te leveren, dat goedgekeurd zal worden? Neen zeker. Vooral niet bij eene Tweede Kamer als de tegenwoordige, die zoo bijzonder keurig niet is; bij wie geen zoodanig gevoel van kracht huist, dat zij ligtelijk verwerpt wat er even door kan, in het vooruitzigt om nog iets beters te bekomen; maar die veeleer geneigen is om zelf dat aan te nemen, wat in haar oog minder goed is, ten einde de bestaande regering niet in ongelegenheid te brengen en aan de dreigende phalanx harer tegenstanders geen voet te geven. Het is onze innige, meermalen aan den dag gelegde overtuiging, dat het der vorige Tweede Kamer tot een *gebrek* moest worden toegerekend, dat de partij der Regering er zoo oppermagtig was; in dien zin namelijk, dat deze partij ongetwijfeld meer toegeeflijkheid zou hebben betoond, meer gedachtig zou zijn geweest aan de spreuk: *que le mieux est l'ennemi du bien*, en alzoo welligt meer vruchten voor het gemeene belang zou hebben afgeworpen, indien zij tegenover zich had gevonden eene andere partij, die zij moest ontzien, die haar bedreigde het gezag te zullen overweldigen indien zij zich bloot gaf. Welnu, in dien toestand verkeert *deze* Kamer. Eene waggelende meerderheid on-

derstennde Regering, bewust dat er zeer weinig noodig is om den vijand het overwigt te verschaffen. Van daar, dat het thans veel gemakkelijker valt gebrekkige ontwerpen te doen aannemen dan vroeger.

Of zou men willen beweren, dat de genoemde wetten om eigen, innerlijke verdiensten, om hare uitstekendheid boven de vorige ontwerpen, zijn tot stand gekomen? Wij weten, dat de illusiën zeer ver kunnen gaan, maar twijfelen of iemand dergelijk beweren zal voeren. Zoo ja, hij toone ons in welk opzigt onze wet op de ministeriële verantwoordelijkheid uitmunt boven de vorige ontwerpen, of *waarom* de wet op het regt van vereeniging en vergadering de kroon wegdraagt boven de eerste voorstellen. Wij zullen volstrekt niet beweren, dat het slechte wetten zijn; wij kunnen er, geloof ik, vrede mede hebben; maar wij zeggen alleen; het zijn omwerkingen van de eerste voorstellen, die in sommige opzigten iets gewonnen, maar in andere iets verloren hebben. Niets meer, niets minder. Derhalve echter geenszins wetten, die regt geven tot dien toon van zelfverheffing, welke ons uit de sluitingsrede tegenklinkt.

Er wordt daar echter nog eene derde wet genoemd, die niet aangenomen maar voorgedragen is, te weten de wet op het lager en middelbaar onderwijs. Wij erkennen het volmondig, dit wetsontwerp is geheel de eigen schepping van het tegenwoordig gouvernement; het vorig heeft er part noch deel aan, zoo min als aan de wet op de kerkgenootschappen. Maar eene andere vraag is het, of dat kostelijke ontwerp op het onderwijs, laat ons liever zeggen, die enkele, onzamenhangende, niets regelende bepalingen, welke de eigenlijke taak der wet op nader te maken reglementen overdragen, een juichtoon waardig is? Of het verdient, dat daarvan in eens officieel staatsstuk, in eene sluitingsrede melding worde gemaakt? — Dat de minister zich binnenskamer verheuge over zijnen vond, om door zulk een mager wetje, de vrucht waarschijnlijk van een enkelen verloren avond, den lastigen aandrang naar de wet op het onderwijs te ontduiken en inmiddels gelegenheid te hebben de Tweede Kamer te dezer zake te polsen — want een ander oogmerk kan met dat, thans vervallen, voorstel niet bedoeld zijn — dit vinden wij natuurlijk; maar men moet wel zeer arm zijn aan stof om daarover de bazuin op te steken.

Met meer regt herinnert men aan de, der natie bewezen, weldaad, door de afschaffing van het gemaal en de tonnegelden. Maar van wie is die weldaad afkomstig? Ja, de Regering heeft de voordragt gedaan: maar ging van haar de beweging, de scheppende kracht uit? — Het is den heer van Hall niet gelukt, dit wonder aan de natie te doen gelooven. Ieder weet en gevoelt het, dat de Regering gedaan heeft wat zij kon, ja, *meer* gedaan heeft dan behoorlijk was, om elken aandrang tot het afschaffen of wijzigen van belastingen te keeren, dat zij echter voor dien aandrang heeft moeten bukken, en toen, met verbazend snelle wending, den ongeloofljken sprong heeft gemaakt.

Ziethier de vruchten der afgeloopen zitting, allen inderdaad verschuldigd aan het vorig bewind. De beide genoemde organieke wetten zijn louter omwerkingen van vroegere voorstellen; de afschaffing van belasting is de vrucht van den geest, van de kracht, van het vorig bewind uitgegaan, en van de vrees, dat die geest en die kracht het tegenwoordig bewind zouden vernietigen.

Wij hebben nimmer eene sluitingsrede gezien, die op goedkooper wijze eene trofee tracht te stichten.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Een groot aantal Russische documenten zijn thans bekend geworden. Het meest belangrijke is het omstandig verslag van den generaal v. Berg, opperbevelhebber der Russische troepen in Finland, omtrent het bombardement van Sweaborg. Men moet niet — onze lezers weten zulks reeds — trachten dit rapport in overeenstemming te brengen met dat der admiraals van de geallieërde vloten.

De opperbevelhebbers der onderscheidene legers plaatsten zich op verschillende standpunten, en geen wonder dan ook dat zij de zaken niet op dezelfde wijze beoordeelen. Ieder schijnt zijne eigene verliezen beter te bemerken, dan die van zijn tegenstander.

Dat althans is het eenige middel om het verschil te verklaren, dat over het algemeen in de verslagen der militaire gebeurtenissen bestaat, hetzij in het Noorden of in de Krim, naar gelang die verslagen komen, over St. Petersburg, Parijs of Londen.

De opperbevelhebbers der oorlogvoerende legers, de Russische, Engelsche of Fransche, zijn mannen, allen evenzeer geacht, loijaal, hooggeplaatst, en gevolgelijk allen evenzeer geloofwaardig. Indien hunne berigten dus dikwerf tegenstrijdig zijn, dan is zulks, omdat ieder zich op een verschillend standpunt plaatst, en meer acht geeft op de resultaten tegen den vijand verkregen, dan op de voordeelen, door zijn eigen leger behaald.

Maar het is ook gemakkelijk te begrijpen, dat de verlegenheid groot is voor hen, die in deze quaestie niet betrokken zijn, en op een onzijdig terrein staan, om de waarheid op te sporen, te midden van documenten, allen officiëel, maar elkander dikwerf tegensprekende.

Het meest raadzame is derhalve, om alle stukken, van welken kant die ook komen, mede te deelen, aan den lezer de zorg overlatende om het kaf van het koren te onderscheiden.

Om terug te komen op het verslag van den generaal v. Berg omtrent het bombardement van Sweaborg: het is in denzelfden geest vervat als de eerste beknopte lezingen omtrent deze militaire handeling uit het Noorden gekomen.

Hij meldt evenwel, dat er verschillende branden hebben plaats gehad, dat kruidmagazijnen gesprongen zijn, dat belangrijke schade veroorzaakt is in het binnenste der vestingen enz. maar dat de fortificatien onaangerand en in goeden staat gebleven zijn. Wij moeten hierbij doen opmerken, dat generaal van Berg hoofdzakelijk spreekt van verschillende kruidmagazijnen, welke gesprongen zijn, terwijl andere lezingen aanvankelijk melden dat slechts eenige wagens vernield werden, bevattende eene zekere hoeveelheid kruid, maar dat geen enkel magazijn schade geleden heeft.

Behalve dat belangrijk verslag, dat in de hoofdzaak, de operatie voorstelt als van meer gewigt zijn dan in de lezingen door de Hamburgsche dagbladen medegedeeld, zijn ook bekend geworden uittreksels uit twee verslagen, een van generaal Sievers, opperbevelhebber van de Russische troepen in Koerland en Lyfland vereenigd, ten aanzien eener kleine schermutseling, welke tusschen Riga en Windaw plaats had, het andere, van generaal Krontschef, militair gouverneur van Archangel, omtrent de operatien der geallieerde flotille, welke de blokkade der Witte zee vormt.

De *Moniteur* van den 29 Aug. behelst het officiëel rapport, betreffende den slag bij de Tschernaïa. Het plan tot dat gevecht is bij het lijk van een gesneuvelden Russischen generaal gevonden.

Eene depêche van Prins Gortschakoff van den 26sten dezer houdt in, dat het vuur des vijands gematigd was. Overigens niets nieuws.

Uit Konstantinopel zijn berigten en dagbladen ontvangen tot 20 Aug., bevattende de met zoo veel ongeduld verwachte verhalen omtrent den slag bij de Tschernaïa.

Uit de daarin medegedeelde bijzonderheden blijkt, dat het gevecht zeer hevig en roemvol was, zoo voor de Sardiniers als voor de Franschen, en dat het van nog meer belang was dan men aanvankelijk vermoedde.

Te Konstantinopel, het is ligtelijk te begrijpen, had men den 20sten slechts oogen en ooren voor nieuwstijdingen uit de Krim. Alle andere feiten, ministeriele intrigues, officiële bankets, enz., verbleekten naast de groote gebeurtenissen, waarvan de uit Kamiesch aankomende tijdingen melding maakten, alsmede de resultaten der gewonden: en gevangenen. De zedelijke invloed der overwinning, scheen zeer groot te zijn. De Sardiniërs hebben hun ruim aandeel in de geestdrift, welke algemeen schijnt.

Uit Anatolie geen nieuws.

In Frankrijk heeft eene oproerige beweging plaats gehad te Angiers, de hoofdplaats van het departement Maine-et-Loire. Sommige denken, dat zij is uitgelokt door geheime genootschappen en in verband staat met dergelijke bewegingen, welke op andere punten van het grondgebied zouden voorbereid worden. Dit is, evenwel, slechts eene onderstelling; want van geene andere zijde is van dergelijke poging melding gemaakt. Anderen schrijven het gebeurde aan de duurte der levensmiddelen toe.

Wat er ook van zij, de bevoegde magt hiervan vooraf verwittigd zijnde, nam hare maatregelen, en eenig krachtbetoon was voldoende om de zamenscholing uiteen te drijven, zonder dat er bloed vergoten werd. Het was in den nacht dat die feiten plaats hadden. Een groot aantal personen werden in hechtenis genomen.

Ziethier eene nieuwe moeijelijkheid, welke, naar het schijnt, zal ontstaan tusschen het kabinet van Londen en de regering der beide Seciliën.

De *Daily News* deelt eene correspondentie uit Napels mede, volgens welke de eerste zaakgelastigde der Engelsche legatie, de heer Frugon, eene grove beleediging onderging van den kant van het ministerie van politie. De heer Frugon had een gedeelte van den avond doorgebragt in het théâter del Fondo, in de loge van prins Satriano, onder-intendant der schouwburgen, en daarop had deze laatste bevel ontvangen om voortaan niet meer te ontvangen een man, die de vijand des Konings was en door den minister gequalificeerd werd met den naam van roover en moordenaar. Sir W. Temple, het hoofd der legatie, heeft deswege verklaring gevraagd. Zoodanig is de lezing van de *Daily News*; het spreekt van zelf, dat wij dit blad voor dit berigt aansprakelijk stellen.

Men spreekt van eene nieuwe depêche van graaf Nesselrode in de afgeloopen week bij de Russische legatie ontvangen, waarin zou gewezen worden op de door de Russische regering onlangs betoonde genegenheid om in ernstige overweging te nemen elk voorstel, dat gedaan wordt met het oog op eenen eervollen vrede.

Mogt deze depeche met der daad bestaan, dan zou zij slechts ten doel hebben de vertegenwoordigers van Rusland op de hoogte te stellen van den tegenwoordigen toestand der Oostersche aangelegenheden.

De berigten uit Amerika, welke zouden kunnen strekken tot aanvulling der gisteren door ons medegedeelde, zijn van alle belang ontbloot.

In de Vereenigde Staten worden de partiële verkiezingen voortgezet en wat wij daarvan ten opzigte der Know-nothings dachten, heeft zich bevestigd.

In Noorder Carolina, is de delegatie ter Congres bepaaldelijk zamengesteld uit drie Know Nothings en vijf democraten. In Allama is een democraat met groote meerderheid tot gouverneur benoemd. De delegatie is daar zamengesteld uit vijf democraten en twee Know Nothings.

Het geheel der wetgevende magt is democratisch. Te Tenessie zijn al de resultaten nog niet bekend.

Binnenland.

's Gravenhage, 30 Augustus.

Ten gevolge van Zr. Ms. besluit van den 9den dezer, no. 70, waarbij 's Konings tevredenheid en goedkeuring aan den vice-admiraal E. G. van der Plaat is te kennen gegeven over de loffelijke wijze, waarop door hem het bevelhebberschap over 's Rijks zeemagt in Oost-Indie is gevoerd, is die vlag-officier met den 4den dezer (tijdstip waarop hij hier te lande is teruggekeerd), onder dankbetuiging door zijne in die betrekking aan den lande bewezene, veelvuldige en belangrijke diensten, op non-activiteit gebragt.

* Eergisteren middag hebben de manschappen van het 2de batt. der dienstdoende Schutterij naar de schijf geschoten, en wel voor prijzen, bestaande in een zilveren leeuwenkop met granaat, behaald bij de eerste komp., door den schutter J. C. Becht, tweede comp. korporaal P. van Tol; derde comp., korporaal L. Lorie, en vierde comp., schutter B. Hulst.

* De gewone audientie van den Minister van Marine zal, in plaats van Vrijdag aanstaande, voor ditmaal op Zaturdag, den 1 September daaraanvolgende, des voormiddags ten 11 ure, plaats hebben.

* Aanstaanden Dingsdag (zijnde de verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje) zal er eene illuminatie op het Stedelijk Badhuis te Scheveningen plaats hebben en zal de weg daarheen leidende, als ook de Scheveningsche weg, verlicht en eerebogen geplaatst worden; terwijl er op halfweg een muzijktempel zal worden opgerigt, alwaar, alsmede op het badhuis, muzijk zal worden uitgevoerd.

* Naar men verneemt heeft de heer F. Dunkler, kapelmeester van het muzijkkorps van het regement Grenadiers en Jagers, als blijk van bijzondere erkentelijkheid, van H. K. H. Prinses Marianne der Nederlanden ten geschenke ontvangen een prachtig en rijk gouden horologie-garniture.

* Heden morgen is door deze residentie gemarcheerd eene batterij rijdende artillerie, komende van Leiden en bestemd voor het kamp te Reijen. Heden zullen zij zich naar Overschie begeven, om op morgen van daar verder door te marcheren.

* In deze residentie zijn aangekomen en aan het hotel *den Oude Doelen* afgestapt de ridder Da Pablo Membrela, oud-minister van Oorlog in Spanje, met familie, en de markies de San Felices, grande van de 1e klasse van Spanje, met familie, komende van Aranjuez; en in het hotel *de l'Europe*, de graaf van Ingelheim, met familie, komende van Darmstadt. Sir A. Blaim en Sir Joseph Williams, beide komende van Londen, en aan den *Maréchal de Turenne* (hotel *Fuhri*) de graaf van Rantzou Breitenbach, heer van Rollstorf, met familie, komende van Rantzou en de professor Johannis Fallati, komende van Tubingen.

* Burgemeester en Wethouders van 's Hage hebben ter kennisse van de ingezetenen gebragt, dat de proeven met het geschut, welke met den 13 Julij waren aangevangen, op het proefveld der artillerie, nabij het kanaal naar Scheveningen, met den 26 dezer hebben opgehouden, en alzoo dat terrein, met de omliggende duinen, tot in de vlakte van Waalsdorp, weder als veilig kunnen worden beschouwd.

Onder de vermakelijkheden, welke zich in de nabijheid der residentie bevinden, verdient het hotel *Nieuw Oosteinde* voorzeker een eerste plaats, dat in de ten einde spoedende zomer nog meer liefhebbers zou tot zich gelokt hebben, indien het weder gunstiger ware geweest. De eigenaar van het hotel heeft intusschen niets onaangewend gelaten om aan die inrigting den meesten luister bij te zetten en den bezoekers genoegen en uitspanning te verschaffen. De smaakvolle tuin, de tooverachtige houten gebouwen en de talooze vermakelijkheden van allerhande soort, welke het publiek daar aantreft, zijn het resultaat van individueelen ondernemingsgeest; een concert heeft bij daglicht plaats, een ruime circus biedt plaats aan voor een groot aantal kunstenaars, waaronder de beroemde Felix Napoli, die een zeer groot kanon op zijne schouders draagt, op het oogenblik dat het wordt ontladen: kortom van 5 ure des namiddags tot middernacht is er allerlei afwisseling. Het hôtel *Nieuw Oosteinde* bevat schoone wandelplaatsen, een theetuin voor een gezin, eene gelegenheid tot het gebruiken van diners, een reusachtige danszaal, enz. enz. In één woord: het is moeijelijk eene uitspanning aan te wijzen, welke in het hôtel *Nieuw Oosteinde* niet te vinden is.

* Z. M. heeft bepaald: 1o. dat de rok, thans bij de verschillende staven, mitsgaders bij het wapen der infanterie en het bataljon mineurs en sapeurs, alsmede door de officieren voor de koninklijke akademie voor de zee- en landmagt gedragen wordende, zal worden vervangen door een korten jas.

2o. Dat de gesloten kraag aan alle lakensche kleedingstukken bij de opgemelde staven, korpsen en officieren in gebruik zal worden vervangen door een open kraag.

3o. Dat het gouden en zilveren galon, thans voor de pantalon in gala tenue voorgeschreven, in het algemeen wordt afgeschaft, zullende de pantalon voortaan alleen van biezen zijn voorzien, terwijl dit kleedingstuk in het vervolg van voren met een gulp zal worden gedragen.

4o. Dat de degen, thans nog bij de generaals, mitsgaders bij de officieren van verschillende staven en korpsen in gebruik, afgeschaft en vervangen wordt door een sabel met koppel, volgens het model bij de infanterie in gebruik terwijl de generaals in het vervolg, in groote tenue, een koppel (ceinturon van goud galon met dito sabeldrager, een en ander gevoerd met rood marokein leder, zullen dragen.

En 5o. Dat het invoeren van den korten jas geleidelijk en achtereenvolgens zal geschieden, naar gelang dat de thans in gebruik zijnde rokken voor officieren, onder-officieren en verdere manschappen zullen zijn afgedragen en de voorraad dier kleedingstukken zal zijn uitgeput.

Bij het Departement van Kolonien zijn van verschillende zijden ontvangen plannen en voorstellen, betreffende eene nationale versnelde en maandelijksche pakketvaart tusschen *Nederland* en *Java*.

De Regering stelt hoogen prijs op die daarstelling van versnelde gemeenschap, en is bereid daartoe hare medewerking te verleenen.

Alvorens omtrent de reeds ontvangen voorstellen eene beslissing te nemen, wenscht de Regering echter alle be-

langstellenden in dit gewigtig onderwerp in de gelegenheid te stellen om zich te dezer zake aan te melden. Zij noodigt mitsdien de gegadigden uit, om zich tot het Depart. van Kolonien te wenden met overlegging van uitgewerkte voorstellen, bevattende eene aanduiding der vaartuigen, waarmede — en het tijdvak waarin iedere reis zal worden gedaan, benevens zoodanige verdere opgaven, als noodig zijn om de waarborgen voor eene goede uitvoering der zaak volledig te kunnen beoordeelen.

De voorstellen zullen bij het Departement van Kolonien worden ingewacht tot en met ultimo September dezes jaars; terwijl de voorkeur zal worden gegeven aan die onderneming, welke bevonden zal worden, bij de minste eischen, de meeste waarborgen tot bereiking van het doel op te leveren.

Bij besluit van den 14 dezer heeft Z. M. op de voordragt van den minister van Justitie, naar aanleiding van de wet van 30 Junij 1855; en met intrekking van het reglement van 1841 voor de huizen van bewaring, een nieuw reglement voor deze huizen vastgesteld.

Bij art. 1 van dit reglement wordt bepaald, dat de huizen van bewaring. of kantonnale gevangenissen, zijn bestemd,

1o. Tot plaatsing van al zoodanige personen, welke door den kantonregter, wegens politie-overtredingen, veroordeeld zijn;

2o. Tot opneming van alle andere aangehouden wordende personen, niet behoorende tot de zoodanige, waarvan art. 414 van het Wetboek van Strafr. gewaagt;

3o. Ook, voor zoo veel noodig tot het houden van nachtverblijf voor doortrekkende gevangenen en anderen onder verzekerde bewaring vervoerd wordende personen, en

4o. Eindelijk, naar omstandigheden en wanneer de localiteit het gedoogt tot opneming.

a. Voor burgerlijke veroordeelden, welker gevangenisstraf van zeer korten duur en niet langer dan van eene maand is;

b. Van degenen, die ter zake van schulden moeten gegijzeld worden:

c. Van zoodanige personen, die, wegens verkwisting of wangedrag, zouden moeten worden vastgezet; en

d. Van (aan zeehavens) gearresteerde zeelieden.

In ieder kanton zal ten minste een zoodanig huis van bewaring behooren te worden aangetroffen en bij voorkeur gevestigd in de hoofdplaats van het kanton; immers zooveel mogelijk in de nabijheid van het kantongeregt, terwijl de steden Amsterdam en Rotterdam, elk uit meer dan een kanton bestaande, met één huis van bewaring zullen kunnen volstaan.

Verder wordt, onder anderen, bij dit reglement bepaald, dat de op te rigten huizen van bewaring, behoudens de noodige grootere vertrekken tot gemeenschappelijke opsluiting, zoo veel mogelijk cellulair zullen worden ingerigt.

In de plaatsen alwaar tevens andere gevangenissen bestaan, wordt het toezigt over de huizen van bewaring aan de bestaande commissien van administratie of collegien van regenten opgedragen.

In de hoofdplaatsen van kantons, waar zulks het geval niet is, zal dit toezigt worden uitgeoefend door een collegie van vijf personen, zamengesteld uit den kantonregter, den burgemeester of een der wethouders of leden van den gemeenteraad, en een ander notabel ingezeten in de hoofdplaats, mitsgaders uit twee leden gekozen uit de gemeentebesturen van twee der overige meest bevolkte gemeenten van het kanton, ter benoeming van den commissaris des Konings in de provincie.

Voor de afzonderlijke huizen van bewaring of zoogenaamde passantenhuizen in de gemeenten, geene hoofdplaatsen van kantons zijnde, zal een collegie van drie personnn, zamengesteld uit den burgemeester en twee notabele ingezetenen, ter benoeming als voren voldoende zijn.

---

* De faculteit van wijsbegeerte en letteren aan de hoogeschool te Leiden, zal vaceren tot het afnemen van het admissie-examen, ingesteld bij Koninklijk besluit van 10 Augustus 1853, op Donderdag, Vrijdag en Zaturdag, den 13, 14 en 15 September aanst. De faculteit zal op nieuw hiertoe vaceren tegen de winter-vacantie, op de dagen nader bekend te maken. Belanghebbenden worden verzocht, zich te vervoegen bij den secretaris der faculteit C. G. Cobet.

---

* In de zitting van den gemeenteraad van Vlissingen van 27 dezer, is besloten met 40 stemmen tegen 2 (de heeren Borghstein en van Uije Pieterse) tot heffing van den accijns op het gemaal, met 1 Januarij 1856 als eigen middel, en wel *f* 3 van 100 pond tarwe, *f* 1.60 van 100 pond spelt en 60 cts. van 100 pond rogge.

Van regeringswege zijn ten behoeve wat sommige kamers van koophandel en fabrieken, verzonden exemplaren van het Frankfurter *Amts-blatt*, no. 95, van 1855, bevattende het reglement voor de in Frankfurt opgerigte nieuwe korenbeurs en magazijnen voor het opleggen van graan.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Hamburg, zijn te Cuxhaven, gedurende het eerte halfjaar van van 1855, aangekomen 7 Nederlandsche schepen regtstreeks uit Nederland, als: uit Groningen 2 in ballast, uit Amsterdam 2 in ballast en 1 met oud ijzer, uit Dokkum 1 met cichorei-wortelen, uit Harlingen 1 met dakpannen.

Uit vreemde havens kwamen 18 Nederlandsche schepen, als: uit Oporto 1 met stukgoederen, uit Hobro 1 met rogge, uit Memel 1 met gerst, uit Hamburg 3 met stukgoederen, 1 met tarwe, 1 in ballast, 4 met hout; uit Neustadt 1 met tarwe; uit Kiel 1 met rogge; uit Altona 1 met rogge; uit Cette 1, uit Liverpool 1, uit Antwerpen 1 met stukgoederen; uit Itzehoe 1 in ballast.

Geene Nederlandsche schepen vertrokken van daar naar Nederland; doch 2 vreemde schepen vertrokken naar Schiedam met gerst.

Te Altona kwamen aan regtstreeks uit Nederland 3 Nederlandsche schepen, waarvan uit Groningen 1 met turf, uit Kampen 1 en uit Amersfoort 1 met schors.

Uit vreemde havens kwamen 12 Nederlandsche schepen, als: uit Harwich 1 met steenen; uit Rio de Janeiro 1 met koffij; uit Harburg 7 met stukgoederen; 1 in ballast en 1 met steenen; uit Hamburg 1 met werk van vlas.

Naar Nederland, en wel naar Amsterdam, vertrokken 7 Nederlandsche schepen met stukgoederen; — naar vreemde havens 9 Nederlandsche schepen, als: naar Antwerpen 1 met rogge, naar Hamburg 5, naar Liverpool 2 in ballast, naar Dantzig 1 met stukgoederen.

Voorts kwamen uit Nederland 22, en vertrokken derwaarts 17 vreemde schepen.

Blijkens een van Zr. Ms. consul te Dantzig ontvangen schrijven, hadden de laatste hevige stortregens wederom veel land onder water gezet en veel nadeel aan het hooi, de aardappelen en andere veldvruchten toegebragt; buitendien had de tarwe veel door roest, de rogge veel door de koude geleden; het liet zich aanzien dat gerst, erwten en koolzaad niet veel meer dan eenen halven oogst zouden opleveren; de haver scheen daarentegen een goeden oogst te beloven. Vermits de oude voorraad van granen zoo goed als opgeruimd was, begonnen de prijzen te stijgen, te meer daar er kortelings inkoopen voor Koningsberg, Stettin, Bromberg alsmede voor Londen gedaan waren.

De navolgende prijzen waren besteed:

voor	tarwe . . .	*f* 475	à *f* 510	Ned. ct. per last;
»	rogge . . .	- 315	- 325	» » » »
»	gerst . . .	- 200	- 210	» » » »
»	erwten . . .	- 250	- 255	» » » »
»	haver . . .	- 150	- 175	» » » »
»	koolzaad . .	- 500	- 515	» » » »

Onder deze omstandigheden en bij gebrek van uitvoeren waren de vrachten dalende; de laatste bevrachting naar Nederlandsche havens was gesloten tegen *f* 21 per roggeen *f* 20 per houtlast. Te Koningsberg en te Stettin waren de vrachten nog lager; er lagen in die beide havens nog vele onbevrachte schepen.

Er werd eens in de Tweede Kamer door een Minister van Binnenlandsche Zaken gezegd, dat de hartader van Amsterdam flaauw slaat. 't Was openhartig, maar niet behendig. De hoofdstad trok zich het verwijt aan, en om blijk te geven dat de Minister onwaarheid had gesproken, besloot men, uit wrevel tegen den Minister en zijne wet, te handelen alsof men volstrekt geen hartader bezat. Eene nieuwe manier van demonstreren, die aan de aandacht onzer wetenschappelijke staatsligchamen, als daar zijn onze universiteiten en het verrezen instituut, verdient te worden aanbevolen.

De toenmalige Regering ging uit van het denkbeeld, dat er van de stedelijke accijnsen misbruik werd gemaakt, dat zij niet slechts veel te hoog werden opgevoerd en daardoor den prijs der eerste levensbehoeften bezwaarden, maar dat zij daarenboven het vrije vertier in het binnenland belemmerden en alzoo op tweederlei manier, dat is dubbel schadelijk waren voor handel en nijverheid. Eene hervorming in het gemeentelijk belastingstelsel werd derhalve en te regt in de Gemeentewet verpligtend gemaakt. De Regering van de tegenovergestelde rigting is geëindigd met dat stelsel, dat zij geroepen scheen te herroepen, tot het hare te maken. Zij heeft dat gedaan door er een nog krachtiger maatregel aan toe te voegen, dan door zijne voorgangers was voorgesteld, namelijk met het gansch rijks-gemaal in eens af te schaffen. Daardoor is de Raad van Amsterdam met zijne beide voeten in de asch geplaatst en er blijft hem niets overig dan te buigen of te branden.

Als men nu weten wil hoe warm de polsader van ons bestuur slaat, dan gelieve men slechts op te merken, dat het tot dus verre vast besloten is om onbewegelijk te blijven zitten op zijne eerwaardige zetels, en naar het voorbeeld der grijze senatoren van de oude Romeinsche republiek het noodlot af te wachten, liever dan eene beweging te maken om zich te redden. Intusschen, de Romeinsche senatoren waagden slechts, wat hun vrij stond te wagen, hun leven; onze raads-senatoren daarentegen wagen er eigenlijk niet hun leven, maar dat der stad aan: hetgeen nog al een opmerkelijk verschil levert.

Immers, de quaestie van de accijnsen is eene der gewigtigste, dewijl zij in onmiddellijk verband staat met den bloei van handel en nijverheid. Wij begrijpen dat men zulks betwist in een of ander binnen-stedeke, waar men ten naastenbij geen handel en nijverheid kent, en leeft van de behoeften, die zich in den onmiddellijken kring van het stadje voordoen. Maar dat zulks nog te Amsterdam eene quaestie kan zijn, en dat wel in zijn stedelijken raad, dat is onverklaarbaar. Wat heeft Amsterdam ten allen tijde gewild? Vrijen handel. Waarom dan ook geen vrij brood? Men eischt vrijen tabak, vrije koffij en vrije thee; 't is wel, maar daarentegen eischt men even luid *belast* brood. 't Is eene dwaze ongerijmdheid, die er niet beter door wordt, als men op de reden van het verschil let. Men wil het brood *belast* houden, omdat het geen artikel van groothandel is. Zoo het brood van Java of Suriname gebakken moest worden aangebragt, om uit de Amsterdamsche voorraadschuuren op alle markten der wereld te worden geveild, gevloekt zou hij zijn, die het waagde voor te stellen, dat een accijns werd gesteld op het binnenlandsch verbruik daarvan. Maar nu de goddelijke Voorzienigheid gewild heeft, dat het graan onder onze oogen groeit, gemalen word en bereid tot brood, nu zal hij gevloekt zijn die het bestaat te beweren, dat het brood onbelast moet blijven.

Teregt heeft de heer Mackay gezegd, dat bij vrijen handel en bij vrije nijverheid vrij brood past. De concurrentie is tegenwoordig dermate ingerigt, dat alles neerkomt op de vraag: wie het beste koop afzet. De Amsterdamsche markt ondervindt het al te zeer. Buiten de koloniale produkten, waarvan wij het monopolie hebben, wordt de Amsterdamsche markt al minder en minder gezocht. Waarom? omdat andere markten meer voordeel aanbieden.

Onder die voordeelen bekleedt eene plaats de prijs van het arbeidsloon. Het is onmogelijk dien te Amsterdam lager te stellen, want hij is reeds ongenoegzaam geworden voor de arbeidende klasse. De dure tijd, dien wij beleven, heeft alle levensmiddelen tot hooge prijzen opgevoerd. Het is waar dat die prijs overal is gestegen. Maar niet overal wordt hij nog vermeerderd door hooge accijnsen. 't Is een voorregt, dat men te Amsterdam alleen schijnt te willen behouden, middelerwijl men 't overal elders, waar het bestond, afschaft. Wij zijn geneigd, om lessen uit Parijs, uit Madrid en uit andere plaatsen te halen tegen hetgeen men revolutie noemt. Wij hebben er volstrekt geen bezwaar tegen. Maar wij zouden insgelijks verlangen, dat onze handelstad lessen uit Londen trok omtrent het accijns-stelsel. Men zou dan vele zaken leeren.

1o. Men zou dan de ervaring kunnen opdoen dat de accijnsen zeer op de levensbehoeften drukken, meer zelfs dan de waarde van den accijns, die daarvan geheven wordt.

2o. Dat het noodzakelijk is, in een systeem van vrijen handel, om vrij brood te geven niet slechts, maar om met het brood tevens alle eerste levensbehoeften onbelast te laten.

3o. Dat de afschaffing van verscheidene accijnsen nuttig werkt, niet alleen om den prijs te verminderen, maar tevens voor vele handels- en nijverheids-belangen.

4o. Dat de accijnsen kunnen vervangen worden door directe belastingen, en derhalve dat het gemaal te Amsterdam kan worden afgeschaft om plaats te maken voor eene andere belasting, b. v. voor een hoofdgeld. Die belasting toch is ingevoerd door gansch Engeland, waarom zou zij voor Amsterdam onmogelijk zijn? Wat te Londen toepassing vindt, kan te Amsterdam geen onoverkomelijk bezwaar leveren, of men moet alweer uitgaan van het ongelukkig vooroordeel, dat Amsterdam is eene eenige stad in de wereld, die uitzondering maakt op alles, en door andere wetten geregeerd wordt dan de gansche overige wereld, eene soort van Japan te midden van de Europesche wereld geplaatst. Maar, dan diende men ook den toegang tot Amsterdam te versperren, en te zorgen, dat noch Fransche, noch Engelsche, noch Duitsche, noch Amerikaansche schepen en denkbeelden te Amsterdam ingang vonden. Maar een Japan te willen zijn te midden van de Europesche beweging, zonder, gelijk Japan, vreemde natien en denkbeelden uit te sluiten; dat is immers eene tegenstrijdigheid tusschen woord en daad; behalve nog dat het reeds eene dwaasheid is in de beweging der volken rondom ons stil te willen staan, dat is achterblijven, verkwijnen en vergaan. Kan men dat willen? Geen Amsterdammer, die er zich niet met hart en ziel tegen verzet. Maar men lette dan wel op, dat wie de gevolgen niet wil, ook de oorzaak niet moet dulden. (*de Tijd.*)

Door de commissie uit den raad der gemeente, Hilversum benoemd om te onderzoeken welke de doelmatigste wijze zij om, bij het afschaffen der rijksbelastingen op het gemaal de voor de gemeente geheven wordende opcenten te vervangen, is geadviseerd de opcenten op het gedistileerd te brengen van 100 op 150, de voorgedragen belasting op den wijn van *f* 2 per anker op *f* 4 te stellen en het overige te vinden bij hoofdelijken omslag, die volgens de raming alsdan van *f* 2500 tot *f* 6500 zal klimmen; eene eigen belasting op het gemaal is in deze gemeente, waar de toegang aan alle zijden open is, aan de commissie onuitvoerlijk voorgekomen, te meer daar geene der omliggende gemeenten eene zoodanige belasting schijnen te zullen heffen. (*G. Ct.*)

Schiedam, 29 Aug. In ons vorig nummer maakten wij melding van een voorstel aan den gemeenteraad alhier, tot heffing eener directe belasting van het vermoedelijk inkomen der inwoners; aan gezegd voorstel, dat inmiddels is gedrukt geworden, ontleenen wij het volgende: de belasting zal worden geheven van den 1 Jan. 1856; — het vermoedelijk inkomen van den belastingschuldige heeft tot grondslag: *a.* het bedrag zijner vertering in het laatstverloopen jaar; *b.* het tiende gedeelte zijner overwinsten, gedurende de laatstverloopen tien jaar, na aftrek der inmiddels geleden verliezen; — de belastingschuldige is gehouden, zich zelven te rangschikken in een der dertien voorgedragen klassen, waarvan de eerste beneden *f* 500 en de 13de boven *f* 56,000 bedraagt; — bij gebreke van of onvolledigheid in eigen aangifte, wordt de belastingschuldige door de daartoe te benoemen commissie, van 5 leden uit den gemeenteraad, ambtshalve aangeslagen. (*S. Ct.*)

Rotterdam, 29 Augustus. Heden middag bevonden zich een vijftal Maleijers en een Hollandsche stuurman in eene sloep op de rivier de Maas, bij het einde van de Noord aan het Slikkerveer en waren bezig het anker te ligten van een in de nabijheid liggend Engelsch schip, toen zij onverwacht bemerkten, dat de stoomboot Willem II, digt bij kwam aanstoomen. De Maleijers het gevaar ziende sprongen uit de sloep, welke dadelijk door de stoomboot werd overvaren. De Maleijers redden zich door zwemmen, en beklommen weder hunnen sloep, doch de stuurman, die er door den schok uitgeworpen was, verkeerde in levensgevaar. De heer Jan van der Made, van Rotterdam, en de zoon van den veerman Taselaar, snelden hem met de veerboot te hulp, en redden hem, die reeds zinkende was, het leven.

\# **Hoorn**, 29 Augustus. Heden, ruim drie uren des namiddags, hadden wij het genoegen de stoomboot van Amsterdam op Hult onze haven te zien aandoen, en eene

goede partij schapen, vruchten en andere producten, benevens koopmanswaren te zien medenemen. Zoo als nu een begin gemaakt is met de vaart van hier op een van Brittanje's kuststeden, zoo moest nu ook weldra eene gelegenheid worden daargesteld, op Albion's hoofdstad. Genoeg, er is een begin gemaakt, en wat zoo lang onder de vrome wenschen voor de stad en hare kooplieden was, is nu eene wezenlijkheid geworden. Allengskens zal Hoorn in het bezit van alles, wat haar voordeelig en nuttig zijn kan, en wat haar eiddelijk eens weder een naam onder de groote handelssteden geven kan, gesteld worden.

Doetinchem, 28 Aug. Bij de algemeene klagte over het sterk toenemen der bevolking en gebrek aan middelen van bestaan, ook in deze provincie, is het voorzeker een aangenaam verschijnsel onzer dagen, dat de zucht tot landontginning hand over hand toeneemt. Vele eigenaren van uitgestrekte heidevelden, vooral ook in het graafschap Zutphen, hebben, door mannen van ervaring voorgelicht, in de laatste jaren een groot deel derzelve in bouw- en weiland herschapen. Allerwege ziet men boerderijen en arbeiderswoningen als uit het niet verrijzen, waardoor aan zoo menig gezin geschikte gelegenheid tot een goed bestaan wordt verschaft. Ieder leert de waarde van zijnen grond meer en meer kennen en weet van elk plekje dat vroeger een dood kapitaal voor hem was, voordeel te trekken. Van daar dan ook, dat vele voorname grondeigenaren hunne onderhoorigen of pachters, die over het algemeen nog te weinig theoretische kennis bezitten en niet zelden met vooroordeelen behebt zijn, met nadruk aansporen om van elk stukje gronds, hoe gering het ook wezen moge, het meest mogelijke voordeel te genieten. En gelukt het den landheer zijne practisch bekwame pachters van het groote voordeel te overtuigen, dat er in eene goede bewerking, zelfs van minder geschikten grond, gelegen is, — en weet hij op eene doeltreffende wijze hun vertrouwen te winnen, al is het ook nu en dan met voorbijzien van eigenbelang, dan zal hij zich zelven en der maatschappij onberekenbare voordeelen aanbrengen.

Zoo waren wij dezer dagen ooggetuige van de stichting en oprigting eener in ons oog zeer nette en doelmatige boerenwoning, op het alom bekende en uitgestrekte landgoed Slangenburg, in de gemeente ambt Doetinchem. Het terrein, ofschoon nog eenigzins ruw en onbewerkt, en misschien nog te zeer van nabij met wouden en bosschen omgeven, levert aanvankelijk een schoon gezigt op en getuigt, zoowel als het gebouw, van den goeden smaak des edelen stichters, terwijl de eenvoudige, doch in alle opzigten eigenaardige plegtigheid, welke bij de oprigting van voornoemd gebouw plaats vond, voorzeker bij allen, die er tegenwoordig waren, de aangenaamste herinnering heeft achtergelaten. (*Arnh. Ct.*)

§ **Nijmegen**, 29 Aug. Alle gemeenten bijna zonder onderscheid beijveren zich om hun belastingstelsel te herzien en de drukkende belasting van het gemaal af te werpen, en de meesten, zoeken daarvoor in plaats te stellen, die lasten welke meer den rijken dan den minderen man treffen. Hier heeft echter het tegendeel plaats; in de onlangs gehoudene gemeenteraads-vergadering, is door Burgemeester en Wethouders aangeboden de gemeente begrooting het dienstjaar 1856, onder mededeeling, dat daarbij, ingevolge raadsbesluit van den 18 Mei jl., *de grondslagen der thans bestaande belastingen zijn behouden*, en met toepassing der wet van den 13 Julij 1855 *Staatsbl.* no. 103, het middel van het gemaal als *eigen middel* is ingebragt, tot het daarbij gesteld bedrag van *f* 2 per 100 pond tarwe, *f* 160 de 100 pond spelt, en *f* 0.60 de 100 pond rogge, beraamd op *f* 24,000, doch met weglating der belasting op het brandhout.

Groningen, 28 Aug. Groningen heeft heden wederom zijn feestkleed aangetrokken. Het is thans voor de 183ste maal, dat die in zijne en Nederlands geschiedenis zoo heugelijke dag van den 28sten Augustus 1672 verjaart, toen de twaalfmaal sterkere vijand genoodzaakt was, ten gevolge van de hardnekkige verdediging dezer vesting, het beleg voor hare wallen op te breken.

De aangename toonen van het carrillon op den Martinitoren kondigden den feestdag aan, en overal uit publieke en particuliere gebouwen werden de vlaggen uitgestoken, terwijl reeds vroeg de straten zich vulden met de van alle zijden opgekomene menigte, die, door het fraaije weder uitgelokt, de feestviering binnen deze stad mede wilde bijwonen.

De feestelijkheden namen om 10 uren een' aanvang met een muzijkfeest in de Martinikerk. Het deed voorzeker velen goed, dat bij dit feest ook weder in de eerste plaats Gode de eer werd toegebragt, die onze vaderen uit den bangen nood had verlost; dat de talrijke schare in het kerkgebouw opgekomen gezamenlijk haren dank uitstortte voor den Almagtige, die ons zoo aanhoudend, maar vooral op dien dag, die thans wordt herdacht, zijn zigtbare bescherming verleende. Als redenaar bij deze plegtige gelegenheid trad de WelEerw. Z.Gel heer Dr. E. J. Diest Lorgion op, die er in zijne toespraken op wees, hoe het ontzet van Groningen door elken Nederlander in het algemeen, door ieder Groninger in het bijzonder, vooral in onze dagen, verdient met dankbare blijdschap te worden herdacht. Deze toespraken werden voor en na afgewisseld door de welluidende toonen van het orgel; de muzijk van het corps hoornblazers (die, 't zij hier in het voorbijgaan gezegd, gisteren tot vreugde van Groningens ingezetenen alhier uit Leeuwarden zijn teruggekeerd) en door het verdienstelijk gezang van het zangkoor, waarin men de voortreffelijke leiding van den heer J. Suringa herkende.

Na afloop van dit godsdienstig muzijkfeest vereenigden zich de zangers en zangeressen in het consistorievertrek der Martinikerk, waar zij weldra verrast werden door een bezoek der gezamenlijke feestcommissie, die bij monde van den heer Dr. Wolthers hun in hartelijke woorden kwam dank zeggen voor de opoffering en moeite door hen vrijwillig gebragt en aangewend ter opluistering van 't feest ZEd. zeide, dat de muzijk der Godheid nader bragt, daar zij de taal der ziel was en men zich verzekert mogt houden, dat geen dank der Voorzienigheid welkomer was dan die van 't dankbare hart,

Tusschen 12 en 1 uur liet zich op de Groote Markt de muzijk van het Groninger schuttercorps hooren.

Heden middag om 2 uur nam de harddraverij een aanvang op de nieuw aangelegde harddraversbaan buiten de Ebbingerpoort, die weder om hare geschiktheid werd geprezen. 17 paarden waren door de commissie voor de keuring tot den wedstrijd toegelaten, genoegzaam allen bekende harddravers. De strijd was langdurig en moeijelijk; de pikeurs spanden al hunne krachten in, ieder om zijn paard de overwinning te doen behalen, en waarlijk niet zonder grond. De belooning toch die op de zege stond, was voor dit jaar van bijzonder hooge waarde, een zilveren schenkketel namelijk en komfoor. Wanneer wij mededeelen, dat de prijs, naar wij vernemen, voor bijna *f* 400 was gekocht en dat de vervaardiger allezins lof verdient voor de keurige bewerking, dan behoeven wij niet te herhalen, dat de kamp om het bezit van dit stuk zilver zwaar viel. Eindelijk viel deze prijs ten deel aan het zwarte langstaarte ruinpaard *Witvoet*, van den heer P. J. de Boer, van Leeuwarden, door hem zelven bereden. De premie, een fraai zilveren inkstel, werd behaald door de zwarte langstaarte merrie *de Nelle*, van den heer W. A. Hoeksema, van Winsum, bereden door den pikeur M. J. Martens.

Het corps hoornmuzijkanten luisterde ook de harddraverij door de uitvoering van de schoone muzijkstukken op. In plegtstatigen optogt reden de overwinnaars naar en door de stad, begeleid door een viertal dragonders en de muzijkanten. Wij deelen hier nog mede, dat, tot bijzonder genoegen van de commissie van feestviering, de vlaggen van de molens op Ooster- en Noorder-Hoogebrug waren uitgestoken.

Heden avond wordt eene tooneelvoorstelling gegeven in den schouwburg en worden daar drie tot dit feest in betrekking staande stukken opgevoerd. Te gelijker tijd kunnen zij, die leden zijn van de societeit *de Harmonie*, in den fraaijen tuin der societeit een' genotvollen avond onder het aanhooren van schoone muzijk, doorbrengen.

Bij al het aangename, dat op dezen dag gezigt en gehoor reeds streelde, zal die heden avond besloten worden met een vuurwerk, dat waarlijk schitterend belooft te worden, als wij mogen afgaan op de vele toebereedselen daarvoor gemaakt en het programma van dit vuurwerk, dat, vertrouwen wij, den goeden naam van den in dit vak bekenden vervaardiger P. L. van der Brugh te Amsterdam zal bevestigen. Twintig stukken staan op het programma vermeld; wij noemen er alleen van een' ruim 150 voet breeden tempel, op deze gelegenheid toepasselijk, om daaraan de waarde van dit vuurwerk te kunnen afmeten. Schitterend vooral zullen de volgende woorden uitkomen, die in het front van den tempel onder het Groninger wapen zijn aangebragt:

Groningen constant, behoud van 't land
Door Godes kracht, brak 's vijands magt

(*Gron. Ct.*)

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van *de Grondwet*!

Zoo lang er geene *duidelijke* en voor elk verstaanbare wetten bestaan, zullen er processen over de beteekenis van gezegden, op wettige bepalingen, gevoerd worden. *Een* woord geeft daartoe niet zelden aanleiding. Het onduidelijke en voor verschillende uitleggingen vatbare in de wet is en blijft een goudmijn voor heeren advokaten, die soms zoo kunstig en voor hunne beurs voordeelig gebruik van onduidelijke zinnen weten te maken, om het regt aan hunne zijde te krijgen.

Deze gedachten vielen mij in, toen ik in uw geacht blad, en wel in no. 691 van 17 dezer, het uitvoerige, uit de Twentsche Courant overgenomen artikel had gelezen betrekkelijk der in appel komende zaak van den Borneschen pastoor Ik zag daarin dat de regter ter eerster instantie zijne uitspraak heeft gebazeerd op de DUIDELIJKE *bepaling* van art. 167 onzer grondwet, en dus ook op art. 6 der wet op de kerkelijke verordeningen, betrekkelijk *besloten plaatsen*, ter uitoefening van godsdienstplegtigheden, en er derhalve aan geene nadere uitlegging of verklaring dier *duidelijke bepaling* valt te denken. Mijns inziens echter, bevat die *duidelijke bepaling* ONZIN, en is ze, uit dien hoofde, weldegelijk onderhevig aan uitlegging. Wel kan men algemeen begrijpen wat er door *omsloten*, *afgesloten*, *overdekte* plaatsen of gebouwen wordt bedoeld, waarin godsdienstoefening wordt gehouden, of zoodanige, door een muur, haag, heg of hek *afgesloten plaatsen*, welke, door die *af-* of *omsluiting* voor het publiek ontoegankelijk zijn. Het verleden deelwoord van het werkwoord *besluiten*, dat is: tot een zeker voornemen overgaan, zekere bepaling maken, b. v. volgens koninklijk of ministerieel besluit, en zoo in beoefening gebragt: Ik besluit, wij besluiten, hebben besloten, bij dezen enz. laat zich verstaan, maar het woord *besloten* kan nooit, als bijvoegelijk naamwoord gebezigd worden voor plaatsen, men zegt immers niet, ik besluit een plaats, ik heb besloten eene plaats, en even zoo min is het taalkundig juist te spreken van *besloten plaatsen*. Ik besluit of ik heb besloten, dat die of deze plaats tot dit of dat gebruik alleen zal mogen worden aangewend; dat verstaat ieder, en is zeer duidelijk, en dan zijn het plaatsen waartoe het een of ander is besloten, dat er mag of dat kunnen plaats hebben. Het komt mij derhalve voor, zal de Grondwetgever bij het daarstellen van art. 167 het regte deelwoord niet heeft gebruikt, dat hij heeft willen gebruiken, om te voorkomen, dat er geene openlijke of voor ieder zigtbare godsdienstoefeningen zouden worden gehouden, en, zoodoende, heeft hij zelf aanleiding tot uitlegging en verklaring gegeven. Sedert September 1853, toen de kerkwet is ingevoerd, is men onafgebroken voortgegaan, om op *behoorlijk omsloten* begraafplaatsen de godsdienstplegtigheid der beaarding of van lijk-inzegening te houden, omdat men daarin geen het minste bezwaar van overtreding vond. Heeft de regter het dan na dien tijd *verkeerd* en nu *juist* begrepen, zooals de wet moet worden gehandhaafd? Maar al stond er ook *afgesloten*, of, *behoorlijk omsloten* plaatsen, van waar dan nog de storenis van rust en orde; van waar dan nog de ergernis? Is de grond, waarop de plegtigheid plaats heeft niet het eigendom der gemeente of aan de gemeente in eigendom afgestaan? Gebeurt daar iets bij de beaarding, dat tot rust- en orde-verstoring aanleiding *kan* geven?

Anders geloovenden of die in het geheel geen godsdienstig geloof bezitten, kunnen zich aan die plegtigheid ergeren, omdat zij in hun hart een, van jongs af ingewortelden haat koesteren tegen de godsdienstgebruiken van anderen of van ieder. Maar moeten, om *die* individu's, gebruiken worden verboden, die zulk eenen geruimen tijd op *afgesloten* plaatsen, storeloos, en zonder veroorzaking van ordeloosheid hebben plaats gehad? Voor kwaadwilligen zijn zelfs kerkgebouwen niet veilig: dat heeft men gezien, gedurende de April-beweging, toen hier en daar door baldadigen de glazen van R. K. kerkgebouwen zijn stuk gesmeten. Volgens de Grondwet zijn alle godsdienst-oefeningen vrij, en staan ze zelfs onder de bescherming der wet. Indien er werkelijk zoo nauw gelet wierd, als in dezen, op ergernis, dan behoorde men meer toe te zien op het verspreiden van schotschriften en spotspreuken, die de eene of andere godsdienst in het hatelijkst licht stellen; tegen rondventers van boekjes met geen ander doel geschreven en verspreid wordende, dan om eenvoudige zielen aan het wankelen te brengen ten opzigte van hun geloof; tegen de uitdeelers van geld en levensbehoeften, om arme lieden van hun geloof af te brengen. Dat geeft ergenis; dat stoort de orde en rust in de burger-maatschappij; *daaruit* kunnen de nadeeligste gevolgen voortvloeijen, maar niet uit het beaarden op afgesloten begraafplaatsen. — Maar het laat zich gemakkelijk begrijpen, waarom art. 10 en des noods art. 11 der kerkwet eene nieuwe beweging heeft teweeg gebragt! De Minister van Justitie moet zijne geloofsgenooten *pleizier* doen. De September-wet is bijna twee jaar dáár en men heeft hem zeker aan het oor geleuterd, dat er de hand *niet* aan wordt gehouden; dat de R. K. nog te veel vrijheid genieten, tot ergenis van het protestantismus, en dat het hoog tijd wordt en is, om de strengheid dier wet eens duchtig te doen gevoelen. Zoo is *mijn*, en waarschijnlijk het gevoelen van *vele* verdraagzaam gezinde protestanten, die er zich nog nooit aan hebben geërgerd, dat een priester, op de begraafplaats, eene lijk-inzegening houdt. — Maar is de Christelijke verdraagzaamheid niet werkelijk een wassen neus geworden, dien men kan vormen en hervormen zoo als men wil? De *wezenlijke* en *duidelijke* beteekenis dier hemelsche woorden vindt nog bedroefd weinig ingang bij het meerendeel der zoogenoemde navolgers. Desgenen, die een afkeer had van godsdienst-haat, en den liefdadigen Samaritaan boven den Leviet stelde, omdat hij toonde menschlievend gevoel te bezitten. EEN PROTESTANT.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Samedi, 1 Sept. 7 ure.
Début de la Troupe de l'Opéra.
LA JUIVE, grand Opéra en cinq actes.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 29 Augustus 1855

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	63 3/4
Dito Certificat. .	3	76 1/16
Dito Dito . .	4	93 1/8
O. I. Leening. .	4	
Amort. Syndic.	3 1/2	
Hand.-Maats. .	4 1/2	
Belgie.		
Certificaten. . .	2 1/2	
D° *Rothschild* .	2 1/2	
Frankrijk.		
Obligatien . . .	3	
Spanje.		
Nieuwe	1 1/4	18 13/16
Dito Buitenl. .	3	38
D° Binnenl. 6/m.	3	31
Bew. Sp. Com.		
Amort. Schuld.		4 7/16
Portugal.		
Londen nieuwe.	3	40 9/16
Dito uitgest . .	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	102 3/4 7/8
Dito 1828/1829	5	102 3/4
Cert. 1831/1838	5	84 3/4
Dito Dito	4 1/2	89 1/8
Dito *Hope* . . .	4	77 1/2 5/8
Dito *Stieglitz* .	5	
Dito dito 5e Ser.	4	
Dito 1854 . . .	5	82 5/16 3/8
Inschr. Assig. .	6	
Certific. dito. .	6	
Polen.		
Obligatien . . .	4	
Oostenrijk.		
Metalliek . . .	5	62 13/16
Dito bet. Amst.	5	74 1/2 9/16
Dito Nation. .	5	67 3/4 13/16
Dito 1847 . . .	2 1/2	82 1/8
Dito 1851/1852	2 1/2	82 1/8

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 98 1/8; Mexic., te Lond. 3 pct. 20 15/16, 21; dito Onb. 20 15/16; Venez. 3 3/4 pct. 28 1/4; dito Uitg. 1 pct. 13, 1/4.

Lond., Consols 91 1/4, 3/8: 1 pct. Spanje 18 7/8, 1/8, Venez. 31 1/2, 32 1/2; Mexic. 21 3/4, 22.

Onze binnenl. fondsenmarkt leverde heden niets meldenswaardigs op. In vreemde effecten was de markt over get geheel iets vaster, met tamelijk veel affaire in Oostenr. en Spaansche fondsen. Door Venez. was wederom veel vraag; in werkelijke werd echter niet veel gedaan, maar daarentegen, zijn in Uitgest. tot veel verhoogde prijzen aanzienlijke posten voor Eng. rekening van de markt genomen.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.